

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวกับ กระบวนการ การผลิต ผลิตภัณฑ์นกไม้ กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์นกไม้ ของชุมชนซอยโรงน้ำแข็ง เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่นำมาประดิษฐ์เป็นนก ดำเนินการวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์ ผู้ริเริ่มการผลิตนกไม้ คือนายกอก ทองมูล และแหล่งรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับนก และไม้ เพื่อทำการเก็บข้อมูล สำหรับทำการวิจัย ในการวิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการ การผลิต ผลิตภัณฑ์นกไม้ กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์นกไม้ ของชุมชนซอยโรงน้ำแข็ง เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ซึ่งก็มีตัวแปรที่จะต้องศึกษา คือ

1. ตัวแปรต้น

ผลิตภัณฑ์นกไม้

2. ตัวแปรตาม

2.1 องค์ความรู้ที่ใช้ในการผลิตหัตถกรรมนกไม้ ได้แก่

ภูมิปัญญาที่ใช้ในการผลิตนกไม้

2.2 กระบวนการ การผลิตหัตถกรรมนกไม้ ได้แก่

(1) วัสดุที่ใช้ในการผลิตนกไม้

(2) อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตนกไม้

(3) การเลือกไม้

(4) การปรับแต่งหน้าไม้

(5) การสร้างแบบนก

(6) การเขียนแบบนก

(7) การเลื่อยไม้ตามแบบ

(8) การขัดเกลาแบบนก

(9) การตัดปีก

(10) การประกอบหางนก

- (11) การเก็บรายละเอียดไม้ที่มีรู
- (12) การทาแลคเกอร์
- (13) การทารองพื้น
- (14) การวาดลวดลายตามแบบนก
- (15) การเลือกและการทาสี
- (16) การเคลือบยูนิเทน
- (17) การเจาะรูตามส่วนต่างๆ ของนก
- (18) การติดลูกตานก
- (19) การร้อยเอ็นนก
- (20) การทำให้นกบินได้
- (21) การเจาะรูไม้คาน
- (22) การประกอบเป็นตัวนก
- (23) การประกอบตัวนกเข้ากับไม้คาน

2.3 วิธีการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตหัตถกรรมนกไม้ ได้แก่

- (1) การสอนภาคทฤษฎี เพื่อให้เข้าใจจักส่วนต่างๆ ของวิธีการผลิตนกไม้ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ วิธีการใช้เครื่องมือ และรวมถึงเคล็ดลับต่างๆ ที่จะต้องนำไปใช้ในการผลิตหัตถกรรมนกไม้
- (2) การสอนภาคปฏิบัติ เพื่อให้รู้จักการใช้เครื่องมือต่างๆ สำหรับที่จะใช้ในการผลิต รวมถึงการเรียนรู้ตามขั้นตอนวิธีการต่างๆ ของการผลิตหัตถกรรมนกไม้จริงๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการ การผลิต ผลิตภัณฑ์นกไม้ กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์นกไม้ ของชุมชนซอยโรงน้ำแข็ง เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ที่ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทำงานวิจัย โดยวิธีการดังนี้

1. การสัมภาษณ์ นายกอก ทองมูล ผู้ริเริ่มผลิตหัตถกรรมนกไม้ ผู้วิจัยได้เข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์นายกอก ทองมูล ที่เกี่ยวกับความเป็นมาหรือที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานการผลิตงานหัตถกรรมนกไม้ ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้นายกอก ทองมูล ได้เกิดแนวความคิดที่จะนำมาประกอบเป็นอาชีพเสริมให้กับตนเองและคนในชุมชนทั้งที่มาของการปรับปรุงและการพัฒนาผลิตภัณฑ์งานหัตถกรรมนกไม้และที่มาของการทำให้การผลิตหัตถกรรมนกไม้เป็นที่รู้จักของผู้ที่พบเห็น และสาเหตุหรือที่มาของแรงบันดาลใจที่ทำให้นายกอก ทองมูล ได้มีความต้องการที่จะอนุรักษ์การผลิตหัตถกรรมนกไม้และที่มาของความต้องการที่จะมีผู้สืบทอด

การผลิตหัตถกรรมนกไม้และสาเหตุของการขาดแคลนผู้ที่สืบทอดสำหรับการเรียนรู้การผลิตหัตถกรรมนกไม้

2. การศึกษาข้อมูลจาก แหล่งรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับนก และไม้ ที่จะต้องนำมาใช้ในการผลิตหัตถกรรมนกไม้ นายกอก ทองมูล ได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับนก และไม้ สำหรับใช้ในการผลิตนกไม้ด้วย เพราะว่า นก แต่ละชนิดมีลักษณะที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นลักษณะของ ปีกนก ขานก การเกาะกิ่งไม้ และการบินขึ้น-ลงของนกแต่ละชนิดก็ไม่เหมือนกันในแต่ละท่าทางของนก จะสามารถสื่อถึงอารมณ์ต่าง ๆ ของนกแต่ละตัวได้อีกด้วย และที่สำคัญก็คือนกชนิดไหนที่เป็นที่นิยมหรือเป็นที่ต้องการของตลาดมากที่สุดเพราะนกแต่ละชนิดจะสื่อความหมายที่แตกต่างกันไปส่วนในเรื่องของไม้ก็สำคัญเช่นกันเพราะไม้ที่นำมาทำการผลิตหัตถกรรมนกไม้นั้นต้องเป็นไม้เบญจพรรณที่ไม่มียาง เช่น ไม้ฉำฉาหรือไม้รัง ไม้มะยม และหากใช้ไม้ที่สื่อความหมาย เช่น ไม้สัก ไม้มะค่า ไม้ชิงชัน ซึ่งคนส่วนใหญ่มีความเชื่อในทางด้านความเป็นสิริมงคลก็ยังเป็นที่ต้องการของลูกค้าและเป็นการเพิ่มมูลค่าของงานหัตถกรรมนกไม้

3. การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผู้วิจัยเองก็ได้เข้าไปมีส่วนร่วมเข้าร่วมรับการฝึกอบรมเรียนรู้การผลิตหัตถกรรมนกไม้ ซึ่งเริ่มด้วยการเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการผลิตหัตถกรรมนกไม้และข้อควรระมัดระวังเมื่อใช้เครื่องมือชนิดใดในขณะทำการผลิตหัตถกรรมนกไม้ ส่วนการเรียนรู้ในกรรมวิธีของกระบวนการผลิตหัตถกรรมนกไม้ ในทุกขั้นตอนนั้น มีขั้นตอนใดบ้างที่ต้องใช้ความปราณีต และระมัดระวังเป็นพิเศษ เพื่อป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้นได้ ซึ่งในช่วงของกระบวนการผลิต และในขั้นตอนใดต้องใช้เวลาเท่าใดเพื่อให้ผลงานที่ได้นั้น มีคุณภาพและสวยงาม เพราะผลิตภัณฑ์หัตถกรรมนกไม้ ซึ่งต้องมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และที่สำคัญสามารถบินได้เหมือนนกจริงๆ เมื่อยามที่ต้องลม

4. การสังเกตการณ์ เกี่ยวกับ กระบวนการผลิตหัตถกรรมนกไม้ และผู้วิจัยเองได้เข้าร่วมเรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตหัตถกรรมนกไม้และได้ร่วมสังเกตการณ์ในแต่ละขั้นตอนของการผลิตหัตถกรรมนกไม้ จึงทำให้ทราบถึงเทคนิคต่างๆ ที่นายกอก ทองมูล อาจจะยังไม่ได้กล่าวถึง จากนั้นท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา รัตตากร ได้จัดส่งนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจ จำนวน 2 คน และสมาชิกมูลนิธิศุภนิมิต จำนวน 2 คน เข้าร่วมรับการฝึกอบรมและร่วมเรียนรู้การผลิตหัตถกรรมนกไม้ซึ่งในช่วงที่ผู้วิจัยเข้าร่วมเรียนรู้การผลิตหัตถกรรมนกไม้ อาจจะยังไม่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากนายกอก ทองมูล ได้เต็มที่นักเพราะนายกอก ทองมูล ทำการสอนตามวิธีการดำเนินงานที่ทำเป็นประจำอยู่แล้วเมื่อผู้วิจัยได้เข้าร่วมสังเกตการณ์กลุ่มผู้เรียนทั้งสองกลุ่มนี้ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาในระหว่างที่มีการเรียนรู้ของแต่ละขั้นตอนการผลิตหัตถกรรมนกไม่ว่ามีปัญหาอะไรบ้างและต้องแก้ไขปัญหายังไง ทั้งยังสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในแต่ละขั้นตอน ของการผลิตหัตถกรรมนกไม้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนด้วย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาผลิตภัณฑ์นกไม้

และเป็นแนวทางในการพัฒนากรรมวิธีในการผลิตหัตถกรรมนกไม้ ตามที่ลูกค้าหรือผู้บริโภคและความนิยมชมชอบ นกไม้แต่ละประเภทหรือแต่ละชนิดด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ทำการศึกษาถึง กระบวนการ การผลิต ผลิตภัณฑ์ นกไม้ กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์นกไม้ ของชุมชนซอยโรงน้ำแข็ง เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ได้ทำการวิจัยโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ริเริ่มการผลิตนกไม้คือ นายกอก ทองมูล และในการวิจัยนี้ผู้วิจัยเองได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ขั้นตอนกระบวนการต่างๆ ในการผลิตหัตถกรรมนกไม้ เพื่อทำการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับ กระบวนการ การผลิต ผลิตภัณฑ์นกไม้ กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์นกไม้ ของชุมชนซอยโรงน้ำแข็ง เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการสัมภาษณ์จาก ผู้ริเริ่มการผลิตหัตถกรรมนกไม้คือ นายกอก ทองมูล และแหล่งรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับนกและไม้ ซึ่งผู้วิจัยเองก็ได้มีส่วนเข้าร่วมเรียนรู้การผลิตหัตถกรรมนกไม้ ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการผลิต จนถึงสิ้นสุดกระบวนการผลิต โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ใช้ในการผลิตหัตถกรรมนกไม้ กระบวนการผลิตหัตถกรรมนกไม้และวิธีการถ่ายทอดความรู้ในการผลิตหัตถกรรมนกไม้